

- [Home](#)
- [Artikelen](#)
  - [Achtergrond](#)
  - [Binnenkort](#)
  - [Buitenlands nieuws](#)
  - [Nieuws](#)
  - [CD/DVD-recensies](#)
  - [Lezersrecensies](#)
  - [Operarecensies](#)
- [Agenda](#)
- [Agenda Edesche Concertzaal](#)

[Home](#) » [Headline](#), [Operarecensie](#)

Olympie: op de rand balancerende grandeur

[Amsterdam](#) 31 oktober 2016 4 reacties

Spontini dook van classicisme pardoes de romantiek in, getuige de kolkende passie in het Concertgebouw, waar de NTR ZaterdagMatinee op 29 oktober zijn *Olympie* in Nederlandse première bracht. Jérémie Rhorer en Le Cercle de l'Harmonie etaleerden met prima solisten zowel de excessen als beloften van deze stamvader der grand opéra.

Karina Gauvin ontvouwde als Olympie een gouden stempracht. (© Michael Slobodian)

Op het sterfbed van Gaspare Spontini in 1851 trachtte Hector Berlioz zijn oudere collega te troosten: “Meester, u bent onsterfelijk!” Antwoord: “Houd op met die flauwe grappen.” Deze dubieuze anekdote van Richard Wagner is veelzeggend. Berlioz bleef de norske Italiaan inderdaad altijd als muzikale god beschouwen, maar Spontini zelf proefde ruim voor zijn dood een bittere vergetelheid.

Als hofcomponist van keizerin Joséphine vierde Spontini met *La Vestale* (1807) zijn grootste wapenfeit. Napoleons val luidde echter ook Spontini's neergang in. De teleurstellende ontvangst in 1819 van *Olympie* werd gecompenseerd door een kortstondig succes in Berlijn, abrupt beëindigd door de grotere sensatie van Webers *Freischütz*. De Parijse herkansing in 1826 (de versie die zaterdag klonk) wist wederom geen potten te breken.

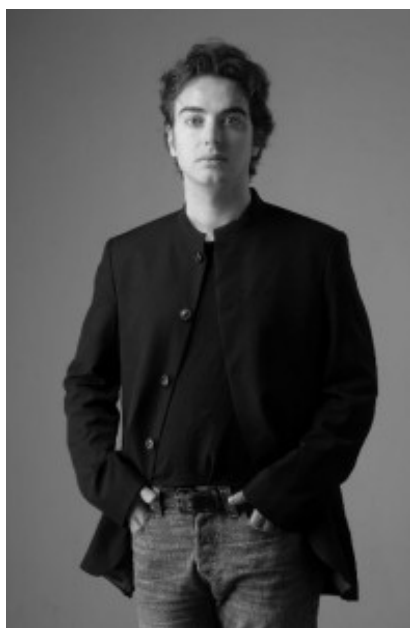
Destijds werden kosten noch moeite gespaard, maar wellicht kon de levende olifant (!) op het toneel als metafoor dienen: zijn het libretto en de muzikale inventie wel sterk genoeg om het gewicht van zo veel praalzucht te dragen? Aan de basis van het ambitieuze werk staat niemand minder dan een bejaarde Voltaire, maar een geforceerd happy end verzwakt in de latere operaversies zijn al weinig overtuigende tragedie.

Het verhaal: vijftien jaar na de moord op Alexander de Grote sluiten zijn generaals Cassandre en Antigone vrede. Cassandres huwelijk met slavin Amenais, in feite Alexanders dochter Olympie, wordt ruw verstoord door een priesteres. Zij blijkt Alexanders weduwe Statira te zijn, die Cassandre beschuldigt van de moord en van een aanslag op haarzelf. De keuze tussen haar verloofde of haar hervonden moeder verscheurt Olympie, maar dodelijk getroffen in de strijd bekent Antigone zich als ware schurk. Niets staat het jonge geluk en Statira's troonsbestijging nog in de weg.

Spontini's belangrijkste erfenis is waarschijnlijk zijn kunst om aria's en ensembles aan elkaar te smeden tot een grootse spanningsboog, steevast uitmondend in een overdonderende climax. Nog een anekdote: een vrijwel dove Berlijnse muziekliefhebber werd door zijn arts meegenomen naar een opvoering van *Olympie*. "Ja dokter, ik merk iets!" riep hij verheugd, maar tevergeefs. De decibellen hadden de arts op slag van zijn gehoor beroofd...

Zaterdag kwam het publiek met de schrik vrij, mede door de oude instrumenten van Le Cercle de l'Harmonie onder leiding van Jérémie Rhorer. Het groots bezette orkest maakte nergens een logge indruk. Schetterend was het soms wel, deels dankzij bovenmatig ingezet koper, een neiging die zelfs Berlioz bekritiseerde. Maar de voelbare opwindning van deze testosterongeladen noten compenseerde ruimschoots enkele onvermijdelijke rafelrandjes.

De invloed van Gluck, Berlioz' nog grotere afgod, was meest evident in de serene bruiloftsmuziek, waarin Rhorer de houtblazers heerlijk transparant liet opstijgen. Met precieze maar sierlijke gebaren belichtte de dirigent vele oorstrelende details, zonder de grote lijn en de pulserende drive van deze effectbeluste partituur uit het oog te verliezen.

Met precieze maar sierlijke gebaren belichtte Jérémie Rhorer vele oorstrelende details. (© Yannick Coupanec)

Als eerste 'solist' moet het Vlaams Radio Koor genoemd worden, voor deze middag ingestudeerd door Klaas Stok, maar reeds aanwezig bij uitvoeringen afgelopen zomer in Parijs. Een formidabele présence van dit 32-koppige ensemble, evenzeer uitblinkend in heroïsche strijdkreten als kalm vloeiende gebeden, met bovenal een weldadig homogene sopraansectie. En dat alles in voortreffelijk Frans.

Eenzelfde fraaie dictie en een imposant volume toonde de hogepriester van bas Patrick Bolleire, die hooguit een fractie noblesse ontbeerde. De stoere en warmbloedige bas-bariton Josef Wagner was geknipt voor Antigone, een cartooneske booswicht met talrijke snode 'terzijdes'. Toch slaagde Wagner erin de sterfscène enige tragische allure te verlenen.

De hogere stemmen kwamen iets moeilijker over het voetlicht, met name mezzo Juliette Mars als de furieuze Statira, verreweg het boeiendste personage. Verontschuldigd vanwege verkoudheid kon de elegant fraserende Mars helaas niet volledig voldoen aan de originele aanwijzing 'd'une voix terrible'.

Haar fraaiste momenten toonde Mars in het tedere herkenningduet tussen moeder en dochter, waarin Karina Gauvin als Olympie een gouden stempracht ontvouwde. Spontini vraagt veel van zijn titelheldin, maar biedt slechts weinig dramatische mogelijkheden. Een vooral in de laagte nog aftastende eerste aria van Gauvin maakte in de slotakte plaats voor een solo boordevol fijnzinnige versieringen en glansrijk doorgetrokken legatolijnen.

Tenor Mathias Vidal is eigenlijk iets te lyrisch voor de rol van Cassandre, in 1826 gezongen door de legendarische Adolphe Nourrit. Maar met net voldoende staal in de stem om het orkestgeweld te doorboren gaf hij een onweerstaanbare vertolking, perfect balancerend tussen overstelpende hartstocht en integere stijlbewustheid.

Het laatste duet tussen Olympie en Cassandre ontlokte één luide bravoroep, maar het enthousiasme van het slotapplaus ebde vrij snel weg. Hoewel Spontini zijn bescheiden plaats in de muziekgeschiedenis waarschijnlijk verdient, is het publiek dankzij de onverminderd avontuurlijke ZaterdagMatinee toch een waardevolle muzikale ervaring rijker. Voor de thuisblijvers volgt binnenkort een cd-opname!

door [Martin Toet](#)

Olympie
Gaspard Spontini

Uitgevoerd door: Le Cercle de l'Harmonie en Vlaams Radio Koor onder leiding van Jérémie Rhorer.
Solisten: Karina Gauvin, Patrick Bolleire, Josef Wagner, Juliette Mars, Mathias Vidal.
Bezocht op 29 oktober 2016 in Het Concertgebouw - Amsterdam.

Lees ook:

- **[ZaterdagMatinee stoft Spontini's Olympie af](#)**

De NTR ZaterdagMatinee brengt op 29 oktober een concertante uitvoering van de zelden gehoorde opera Olympie van Gaspard Spontini in het Concertgebouw in Amsterdam. Het is voor het eerst dat de opera in Nederland te horen is.... [...]

- **[L'Arpeggiata swingt in hip barokconcert](#)**

Er waren gisteravond unieke barokgeluiden te horen in de Grote Zaal van het Concertgebouw. Publiekstrekker Philippe Jaroussky voerde samen met sopraan Nuria Rial en het kleine ensemble L'Arpeggiata liefdesliederen van een zestal barokcomponisten uit. Verrassend en hoogst origineel.... [...]

- **[Gerhaher en Paasikivi: wonderschoon](#)**

Door een verkoudheid zong bariton Christian Gerhaher afgelopen maandag niet negen maar zes liederen uit Mahlers Des Knaben Wunderhorn. De Finse mezzosopraan Lilli Paasikivi nam drie liederen van hem over. Ondanks dat was het zangwerk van beiden wonderschoon. Minder schoon was helaas het begeleidingswerk van het Fins Radio Symfonie Orkest. Veel kracht, weinig nuance.... [...]

- **[Simplicius beleeft glansrijke première](#)**

De NTR ZaterdagMatinee schonk Karl Amadeus Hartmann afgelopen zaterdag postuum een overtuigende Nederlandse première van zijn opera Simplicius Simplicissimus. Koor en orkest speelden geweldig onder Markus Stenz en Juliane Banse schitterde in de hoofdrol.... [...]

- **[Christies 'stemmentuin' bekoort publiek](#)**

Buiten regeert de herfst, maar in de NTR ZaterdagMatinee brak zaterdag de lente al door. Zes 'bloemen' uit de zangacademie Jardin des Voix lieten hun frisse stemmen heerlijk opbloeien in het programma 'Le Jardin de Monsieur Rameau'. Een potpourri van tedere en frivole barokfragmenten, met een vleugje weemoed.... [...]

  4 reacties »

Hans van Verseveld zei:

Bijna helemaal eens met de recensie van Martin Toet, behalve zijn waardering voor de protagoniste kan ik echt niet delen.

Spontini's orkestratie en overdonderende koorpartijen verlangen grote stemmen bij de solisten. Uitvoeringen van Spontini opera's zoals La Vestale, Agnese di Hohenstaufen en Fernando Cortez, waarvan opnamen bewaard gebleven zijn, werden altijd bezet met sopranen van het kaliber Callas, Gencer, Caballé, Gulin, Cerquetti en Tebaldi. Olimpia ging in 1966 in de Scala (in het Italiaans) met Pilar Lorengar en Fiorenza Cossotto als Statira.

Helaas ontbrak het daar zaterdagmiddag in het Concertgebouw aan. Karina Gauvin heeft een mooie stem voor barok en oude muziek, maar in Spontini schoot zij hopeloos te kort en was een paar maatjes te klein van stem.

Voor de radio en CD opname(?) is daar met enig gedraai aan de knoppen nog wel wat aan te doen, maar op rij 15 in de Grote Zaal was het volume onvoldoende. Eeuwig zonde en jammer, want een tweede kans krijgt dit werk niet gauw. Zelfs niet bij de Zaterdag Matinee.

maandag 31 oktober 2016 om 14:09

Rudolph Duppen zei:

Bijna geheel eens met Martin Toet en Hans van Verseveld.

De uitvoering begon nogal onzeker en ongelijk en tijdens de eerste akte was de balans tussen koor en orkest ver te zoeken. Het koor was dit keer rechts en vrij naar voren opgesteld. Het koor klonk vanaf mijn plaats op rij 20 rechts erg dominant en overstemde met name de violen. In de tweede en derde akte was de balans hersteld. De solisten waren goed maar je had voor de hoofdrol een grotere stem gewenst met wat meer kleur. De muziek van Spontini die vooruit kijkt naar Berlioz en terug kijkt naar Gluck is formeel en ceremonieel van aard met veel gebruik van trompetten en trombones, pauken en cymbalen. De muziek stroomt heerlijk door wat het drama ten goede komt. Het aandeel van het koor was aanzienlijk en het kweet zich uitstekend van zijn taak. Ik ben blij het werk gehoord te hebben en dankbaar dat de Zaterdag Matinee weer heeft bijgedragen aan mijn muzikale educatie.

De CD opname met Julia Varady, Dietrich Fischer-Dieskau en de verkeerd gecaste Stefania Toczyńska en Ferruccio Tagliavini is al eerder genoemd.

maandag 31 oktober 2016 om 17:43

Hans van Verseveld zei:

@Rudolph het is niet Ferruccio Tagliavini, maar FRANCO Tagliavini

dinsdag 1 november 2016 om 00:47

Rudolph Duppen zei:

@Hans. Ik heb de CD box er niet bij maar in THE Penguin Guide To Opera On Compact Discs staat toch

echt Ferruccio. Als er op de CD box Franco staat is dat, neem ik aan, juist.

dinsdag 1 november 2016 om 10:54

Laat uw reactie achter!

Hieronder kunt u een reactie geven op dit artikel.

Operaliefhebbers: wees aardig voor elkaar. Houd het taalgebruik netjes en blijf bij het onderwerp.

Naam (vereist)

E-mail (wordt niet getoond) (vereist)

Website (optioneel)

Plaats reactie

Nieuwsbrief

abonneer u op onze
gratis
nieuwsbrief

Operacast

Place de l'Opera
podcast

Agenda

- **Dinsdag 1 Nov 2016:** Nabucco (G. Verdi)
- **Dinsdag 1 Nov 2016:** De Berg van Tom
- **Woensdag 2 Nov 2016:** Nabucco (G. Verdi)
- **Donderdag 3 Nov 2016:** Nabucco (G. Verdi)
- **Vrijdag 4 Nov 2016:** Nabucco (G. Verdi)
- **Zaterdag 5 Nov 2016:** Requiem voor Jheronimus Bosch (D. Glanert)
- **Zaterdag 5 Nov 2016:** Concert Anne Sofie von Otter
- **Zaterdag 5 Nov 2016:** Nabucco (G. Verdi)
- **Zaterdag 5 Nov 2016:** De Berg van Tom
- **Zondag 6 Nov 2016:** Nabucco (G. Verdi)

Opera voor beginners

opera
voor
beginners

Volg ons

Volgen

@placedelopera volgen

Tweets door @placedelopera

Place de l'Opera
@placedelopera

PDLOTIP: Vnv in Roermond: De berg van Tom, opera 2.0 over wielrenner Tom Dumoulin.

operamagazine.nl/binnenkort/379... @sefthissenmusic
@franspollux

45m

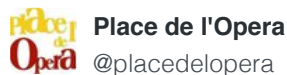

Place de l'Opera

@placedelopera

Hoffmann in het Duits: er mist iets: Het Mecklenburgische Staatstheater heeft een nieuw artistiek team. Het s... bit.ly/2eNKvKK

13u

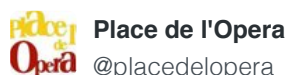

Place de l'Opera

@placedelopera

Werk!

21u

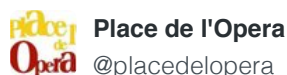

Place de l'Opera

@placedelopera

Olympie: op de rand balancerende grandeur: Spontini dook van classicisme pardoes de romantiek in, getuige de ... bit.ly/2f8OuOI

23u

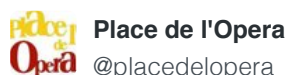

Place de l'Opera

@placedelopera

PDLOTIP: Vandaag voor het laatst ".. l'amor mio... non muore.." in Manon Lescaut @DutchNatOpera. De recensie: operamagazine.nl/featured/38207...

31 oktober

Place de l'Opera

@placedelopera

Hele serie operasterren op de late zondagavond bij het Richard Tucker Gala in New York

30 oktober

Place de l'Opera

@placedelopera

Insluiten

Weergeven op Twitter

À DÉCOUVRIR ICI

t les jeunes

diplômés dans leur première recherche d'emploi.

Services gratuits

Prenez rendez-vous avec l'avenir.

Recente reacties

- Rudolph Duppen op [Olympie: op de rand balancerende grandeur](#)
- Hans van Verseveld op [Olympie: op de rand balancerende grandeur](#)
- Rudolph Duppen op [Olympie: op de rand balancerende grandeur](#)

- Hans van Verseveld op [Olympie: op de rand balancerende grandeur](#)
- Stefan Caprasse op [Manon Lescaut als Fellini-opera bij DNO](#)

Meest besproken

- [Hoofdredactioneel: Lege stoelen](#)
- [Macbeth mislukt bij De Nationale Opera](#)
- [Podcast: Hans Waege over zijn RPHO](#)
- [‘Het is gedaan met dikke zangers’](#)
- [Manon Lescaut als Fellini-opera bij DNO](#)

Place de l'Opera is onderdeel van | [Inloggen](#) | [over Place de l'Opera / Contact](#) | origineel ontwerp van [Michael Hutagalung](#)